

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Nr. 87. ANUL XV.

Telegrafulu esó de doue ori pe septemana: joi'a și Duminec'a. — Prenumeratiunea se face în Sabiiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'a prin scrisori francate, adreseate catre expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tró provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și tieri straine pe anu 12 p^o 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a óra cu 5 1/2 cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiiu, in 29 Octombré (10 Nov.) 1867.

Eveneminte politice.

Sabiiu, 28 Octombré

Dupa cele ce putem scí pána acum Maj. Sea Imperatulu Austriei a sositu in 7 Novembre in Vien'a. Municipalitatea a decisu a se face o primire splendida, carea dela pr. in. locuri s'a incuviintiatu și pentru ca festivitáatea sa póta fi cu atât'a mai mare s'au făcutu dispositiuni, cá trenulu imperiului sa stea in curtea drumului de feru apusénu.

O scire cu datulu din 4 Novembre ne aduce din Vien'a despre legea de delegatiuni între tierile de dincolo de Lai't'a și tierile corónei unguresci urmatóarele:

Raportulu comitetului constitutiunei din senatulu imperialu accentuéza in ceea ce priveste legea despre delegatiuni, ca comitetulu a trebuitu sa nu ia în consideratiune art. 12 alu acestei legi spre a nu periclita complanarea și in fine necessari'a ordine a referintiilor de statu. Ce se atinge de modulu cum sa se trateze afacerile comune, comitetulu le afla fára scopu si déca s'a si alaturatu lángha ele, crede ca póte acceptá cá tierile unguresci, déca se va face invederata, prin esperintia, nepracticitate sistemii de delegatiuni, nu se va opune unei modificatiuni, carea sa se faca pre calea intielegerii comune si dupa carea sa se trateze si desbata afacerile comune.

Diet'a Croatiei carea érá sa se conchiame in decursulu lunii lui Decembre se scrie ca se amana pána in 2 Ianuariu anulu viitoriu.

Cestiunea Romei a trecutú in dilele trecute prin mari fase si se pare ca, déca nu e deslegata, va fi celu putinu pentru unu tempu amanata. Stadiulu in care se afla, dupa scirile ce le avem pána acum e acést'a: Trupele garibaldine fura batusé la Tivoli de cátra papáli. Se dice ca cesti din urma erau in numeru de 12,000 si ceia-lalti 3000 dupa alte sciri de 5000. Lupt'a spanu tóte scirile ca a fostu infioratóre si esacerbata. Dupa retragerea garibaldinilor, cari perdura lupt'a acést'a neegala, Garibaldi si fii sei fura arestatu de autoritatiile regatului italianu. Garibaldi se afla detinutu acum la Spezia. Nu se scie inca remané-va acolo in detinere séu se va eliberá spre a se reintórce la Caprera. — Trupele francese ajunsesé in Rom'a inca inainte de lupt'a acést'a. — Acum cetimu ca aceste s'au retrasu la Civita vechia (Nu se adeveresce), iéra cele italiane pre teritoriulu regatului. Garibaldini inca au desiertatu cu totulu teritoriulu papalu. Carele va fi rezultatulu finalu alu acestei afaceri nu putem scí inca. Punerea in lucrare a plebiscitului se dice ca s'a sistatu. Unele diuare spunu, ca inainte de tóte se va tine o conferintia de puterile catolice. Aceste voru lucrá unu proiectu, carele apoi se va asterne altei confentii in carea voru fi reprezentate tóte puterile europene.

Din Franci'a ne infatisiéza diuaristic'a doue pareri diverse si adeca unele dicu ca la intemplara de unu rebelu cu Itali'a acestu rebelu aru fi fórté populariu in Franci'a, alte dicu, cu totulu din contra.

Din Orientu suntu putine sciri. Din Rusi'a iéra viuu sciri despre armári si concentrári de trupe in Poloni'a rusésca. — O alta scire mai inregistrámu, ca Imperatulu Russiei a ordinatu inchiderea tuturor posteloru russesci in Romani'a, si a sistatu espedarea corespundintiilor cu Constantinopolea, preste Romani'a. Acelea voru merge in viitoru preste Odess'a.

Din Romani'a ne spunu diuarele ce le-amu primitu in urma ca presiedintele camerei si-arú fi datu demisiunea. Trompet'a e fórté ingrigita de camer'a de fatia, pentruca se aretara putini deputati,

atátu din Romani'a de preste Mileovu, cátu si din cea de preste Oltu. Trompet'a, provóca la intielegere si la participare in camera a tuturor factorilor ei, pentruca acést'a e modulu celu mai firescu si mai salutaru de a inlaturá periculi cari amenintia periclitatea statului.

De pe malulu Murasiului 3 Nov. 1867.

Onorata R-dactiune! Binevoiesce a primí in pretiuit'a fóia urmatoriulu articulu:

Sa nu ve mirati déca si „Herm. Ztg.“ in nr. 253 a a. c. incepe a slabi justele pretensiuni ale natiunei románe sub titlu'a: „Natiunalitatiile si oficiele de judecatori“, dicendu, ca se nu pretinda nici o natiune teritoriulu natiunali nici amploiatu natiunali, cari sa representeze natiunea la judecatorii, pentru ca in tier'a nóstra, unde se afla 4 natiuni, nu se potu face impartiri dupa teritorii natiunale din cauza, ca suntu prea mestecate natiunile, si pentru ca judecatorii nu potu representá natiunile ci ei trebuie sa faca dreptate; — altmintrele totu insula indigenu, care are calitatiile recerute, póte sa ajanga judecatoriu si inaintá! trebuie insa sa scie si limbile natiunilor cu care are de a lucrá; dara déca cine-va vrea sa fia reprezentantele natiunei, atunci faca-se advocatu; si mai in urma sistem'a vechia a natiunalitatiilor si confessiunilor recepte séu privilegiate, care (sistem'a) au duratu pána inainte de 1848 nu se unesce cu principiulu egalei indreptatiri, si a se tine mai multu de sistem'a acést'a, aru insemná denegarea acelu principiu, ce aru face natiunile iritate si mai gíafuse un'a cátra alt'a“; — repetu sa nu ve mirati, déca „Herm. Ztg.“, care representá de unu tempu incóce mai multe sisteme, incepe a pledá pentru neintroducerea sistemii vechie, dara in fapta se tine de ea cu máni cu pieóre, vorbesce si pentru judecatori nu dupa natiunalitati, ci dupa capacitatea fia-cáruu indigenu; — ci trebuie deploratu o atare fóia, carea vorbesce in numele natiunei sasesci si representa fiii ei, cari s'au grábítu a inarticulá natiunea románi in 1863 si a promite natiunei románe teritorii natiunale, acum'a insa au uitatu de tóte acelea, — trebuie combatute atari idei, cari contiu in sine egoismulu celu mai in carnatu pentru natiunea sasésca, pentru noi insa numai amagiri insielatóre!

Adeca sa nu preindemu teritoriulu natiunali nici amploiatu natiunali cá judecatori? Ci sa avem numai dreptu a ajunge judecatori, déca avemu calitatiile recerute? — Da óre pentru ce au sasii teritoriulu lorú natiunali, si pentru ce magiarii comitatele lorú? Secuii scaunele lorú? románi insa nimic'a. Da aceste nu suntu teritorii natiunale? si inca cu privilegiile de a-si alege sasii judecatori sasii, magiarii magiarii, si secuii secuii, iéra románi pre nimenea, pentru ca densii nu au natiune dietaliter recepta nici teritorii natiunale, adeca avemu dreptu de a ajunge judecatori; da unde? da putem ajunge? In Scaunulu Sabiiului, unde unu senatoru supernumerariu románu s'au alesu? séu in Scaunulu Brasiovului, unde nici unu senatoru románu s'au alesu? séu intru a Orestiei, unde numai unulu e románu? séu intru a Cincului? Cohalmului? Mediasului? si a Sighisioerei? séu a Bistriitei? unde nici unulu nu e románu judecatoriu? — Nu putem ajunge judecatori, in sedaru avemu dreptu; pentru ca privilegiile aceluor minoritati sasesci si magiare majoriséza pre románi atátu in fondulu regescu cátu si in comitate unde ne aflámu in absolut'a majoritate, si ne eschidu dela participarea aceluor privilegii si ne batjocorescu si acum'a, precum ne-au batjocorit si inainte de acést'a seculi intregi.

Eata! pentru ce ne trebuie dara teritorii natiunali! pentru ce ne trebuie autonomia natiunala!

Ne trebuie aceste, pentru cá sa póta esistá natiunea nóstra cá natiune, precum esista natiunea zasésca si natiunea magiara cu cea secuiésca impreuna cá natiune; ne trebuie aceste, pentru cá sa póta ajunge si acei'a románi judecatori, cari au dreptu de a ajunge si suntu cualificati, au ramasu insa nefindu teritori natiunale.

Adeca sistem'a antemartiala nu e placuta, ci a egalei indreptatiri? da care e aceea? „Herm. Ztg.“ nu ni-o spune, ci tace si siede comodó pre institutiunile sele cele vechi, pre nisce privilegii ruginite, de care s'aru rosí in secululu de acum inca si aristocratiile cei liberali din Angli'a, cari intindu mána de ajutoriu poporului spre ai estinde drepturile de alegere pána la gradulu fára de censu.

Adeca judecatori, cari se represente natiunea, nu trebuescu? da de cari trebuescu? de cei cu calitatiile recerute, da sasii cei multi alesi cá judecatori prin scaunele sasesci pre cine representá? pre bohemi? séu galitieni, cari au inundatu si inundá si acum'a oficiurile patriei nóstre, precum suntu finantiele etc.? au dóra ei nu representa pre natiunea sasésca? au cei dela universitatea sasésca cari suntu alesi, iéra de sasii si intre care barbati de alta natiune nu se afla, nu representa natiunea sasésca? si-su inca judecatori de a II-a instantia?

Mai departe! dá románi nu au calitatiile recerute? numai sasii le au, de potu ajunge la ori si care oficiuri? si inca in numeru mare? románi inca au destui inteligenti cu calitatiile recerute; pentru ca li se denéga aplicarea lorú in patri'a lorú? Cu cátu i-su mai bani bohemi, galitieni si cáti alii straini necualificati cu studii elementarie si cu cáte un'a clasa gimnasiala decátu románi cei multi nu numai de calitatiile aceste, ma inca cu studii juridice teoretice si practice? pentru-ce tragu acei'a plátile din sudorile Transilvanienilor, din dáriile nóstre, la cari románi contribue mai multu cá si ori si care alta natiune? pentru aceea, pentruca se vede a se considerá románi cu natiunea sea numai tolerati si acum'a cá si inainte de 1848, si pentruca „Hr. Zeitung“ in primavér'a anulu acestu intr'unu numeru alu seu apera prin anu corespundinte cu tóta enerzi'a pe cei straini, de noi inse nu-si pré face multu, in locu se póftesca si dens'a cá patrióta buna constitutionala inlocuirea indigenilor la oficiurile fiendale, — ce o pretindemu cu tóta energia dela ministeriulu actualu care va si luá in consideratiune pretensiunea nóstra fiendu ca e constitutionalu.

Totusi Hermannstädter Ztg. ne-au lasatu unu drumu deschisu de a ne face advocati, déca vremu sa fimu reprezentantii natiunei! Buna investitura ni se da, numai si magiarii si sasii si secui sa-si representeze natiunalitatea sea prin advocati, dara Dloru aceea nu o voescu, numai romaniloru le o comenda.

Inca un'a intrebare modesta cátra H. Ztg. Pentru ce suntu pusi sasii consilieri in egal'a proportiune cu románi si magiario-secuii la Guberu si la curtea suprema, de-si suntu judecatori inalti independenti, cari trebue se faca dreptate? pentru aceea dóra, ca nu representa natiunile acestei patrie? ba tocm'a pentruca representa acelea natiuni! Si déca se potu pune la forurile mai inalte amploiatu judecatori in egale proportiune, pentruce se nu se póta pune si la instantiile din josu? pentru aceea, pentruca in privinti'a romaniloru Hr. Ztg. nu vrea se véda realizata egal'a indreptatire, ci numai vorbesce idei frumóse si pune pedeci peste pedeci de a nu se realizá cum va ideile aceluor'a.

Deci dara en asiú dice cátra Hr. Ztg. sa faca mai bine despre idei frumóse si sa lucre mai multu pentru realizarea aceluorú idei, s'asa se lase cu totu adinsulu de privilegiile apasátore pentru natiunea romána. In Ardealu nu se póte face multiamore neci odata altmintrea fára numai cu sustinerea

... indreptatiri a nationelor, si ori si cine lucra mintrenea se va vedé insielatu. Dara potemu bate de-a la urechile surdului, neci sasii neci magiarii nu pré arata malte semne ca vreau sa ne asculte, séu de ne si asculta, nu vréu sa ne pricépa; ci sa ne rogâmu de Ddiu, cá sa ne ajute se scapâmu cátu mai curendu de constitutiunea privilegiatiloru prin care si strainii si celelalte nationalitati sunt mai protegiati cá noi! —

Diet'a Ungariei.

In siedintia din 4 Nov. s'au verificatu deputatii G. Klapka, Lad. Somodyi, cont. Ios. Zichy, Fr. Kossuth si Alessandru Drágfi. Intre petitiunile sosite la dieta amintimu pre cea a camerei comerciale din Brasiovu, cá sa se cladéca drumulu de feru dela Oradea la Galati inainte de tote drumurile. Se predá commissiunei respective.

Dupa acést'a se continua desbaterea in privint'a comitatului Hevesiului. Fr. Pulszk y dice ca procederea regimului e legata si corespundétoriá detoriei sele. Refrânge cu o dialectica apriga argumentele aduse inainte de cei din stâng'a pentru aparamentul si arata ca nu esista lege, prin carea sa se póta justificá pasirea numitului comitatu si ca legea vorbesce in favérea regimului. — Col. G h i c z y respunde inainte de tote la intrebarea aruncata de Perczel, déca stâng'a aru fi decisa a formá eventualu ea ins'a unu ministeriu, si inca in modu afirmativu. Stâng'a dice Ghicz y, indata ce va ajunge a formá majoritatea, si va tiné de detorientia a luá frénele regimului a mána. Perczel a fostu disu, ca resturnarea ministeriului de fatia aru trebui sa aduca séu supunere séu revolutiune. Ghicz y nu crede si intréba, ca o partida politica, trebuie ea pururea sa taca, déca scie dinainte ca are sa remana in minoritate? Diet'a nu póte numai sa inregistre tacendu actele regimului, ci fia-care partida sa-si dea parerea sea asupra lor. Oratorulu cauta apoi sa argumente de ca regimulu prin procederea sea au vatematu legal'a autonomia a municipieloru si staruiesce pre lángea aceea, ca pentru comitate sa se pastredie nu numai unu cercu de activitate amministrativa, ci si politica. Paulu S o m s i e h ca contrariu neimpecatu a totu ce e estremu, condamná de o parte centralisatiunea, de alta parte inse nesuinta de a face din comitate unu agregatu de state mici; calea cea adeverata e dupa densulu intra aceea, cá sa se aduca prin o lege in consonantia principiulu de representantia poporului cu celu alu sistemei municipali. Trecendu la cestiunea dilei, incuviéntiezza procederea regimului si aduce aminte, ca in o tíera constitutiunala nimenea nu póte fi declaratu culpabilu (vinovatu), pâna candu judecatorulu n'au judecatu, dara totu asiá de putinu póte fi cine va declaratu de neculpabilu, inainte de a fi urmátu o sentintia judecatoréscá. Oratorulu afla ca comitatulu e culpabilu, pentruca epistol'a lui

Kossut s'a fostu confiscatu de vice-comitele celu d'antâiu din comitatulu Hevesiului inainte de a-si aretá ei increderea cátra Kossuth.

Dupa Somsich vorbira L. C s e r n á t o n y, Em. Z s a r n a y si Alesandru C s i k y. Cuventarea cestui dintâiu, cá cuventarea (vergura) cea d'antâiu, avu necasulu a fi intrerupta. Pentru cá sa cunosca cetitorii cáte si permite viétia parlamentara, vomu schitiá ce-va mai pre largu cuventarea cestui d'antâiu in urmatórele :

C s e r n á t o n y citéza, spre caracterisarea procederei regimului, dara cu deosebire cintindu la cuventarea ministriului de culte si instructiunea publica, unele cuvinte din o poesia populara *). Citesce apoi unele pasagie din cuventarea ministriului de culte si instructiunea publica prin cari argumenteza ca insusi ministriulu au disu ca procederea comitatului Hevesiului nu colidéza cu liter'a legéi si nu au trecut marginel logice. Intrebá ca déca regimulu procede cu unu comitatu care nu vatemá neci legea neci colidéza cu logice, ce va face elu candu unu comitatu séu alta jurisdictiune in adeveru va vatemá legile si logice? oratorulu afirma mai departe, ca in privint'a cestiunei comitatelu abia va fi o diferentia démna de a luá notitia de ea; diferentiele se causeza si inasprescu numai prin deputatii acéi, cari schiopetéza dupa partide si apoi se alatura toldeun'a lángea partid'a aceea, carea invinge. Acei deputati suntu cari si acum incuviéntiezza procederea regimului fatia cu comitatulu numitu de-si aceea procedere a fostu pripita. Intrebá mai departe, ca pedepsí-se-va si Clusintu pentru alegerea lui Ludovicu Kossuth jun. Alegatorii din Clusiu au primitu unu telegramu dela Lud. Kossuth in carele dechiára, ca déca majoritatea voturilor va fi pre partea sea si va fi alesu, nu póte primí alegerea (sgomotu. La ordine!). Me rogu, eu amu fostu in mai multe parlamente si m'amu dedatu se ascultu sgomotulu pâna candu se asiéza si apoi sa incépu dela capu vorbirea mea. (sgomotu mare). Cetatea Clusiuului a primitu unu telegramu, si pentru larma me vedu nevoitu e o repeti acést'a. (Sgomotu mare. La ordine! Presiedinte suna clopotielulu). Cetatea Clusiuului a primitu unu telegramu (Sgomotu si hilaritate mare. La ordine!) Cetatea Clusiuului a primitu unu telegramu (Sgomotu si hilaritate si mai mare. Presiedinte suna clopotielulu.) Petrecerea acést'a póte sa ve placa, dar pre mine nu me scóte din flegma. (Sgomotu mare. La ordine!) — M a d a r á s z : Ne rugâmu de D. presiedinte sa suspenda desbaterea. — Ales. C s i k y si eu me rogu de intrerumperea siedintiei, déca c's'a nu are destula rabdare (Sgomotu mare. Presiedinte suna clopotielulu. Sa audimu!) — P r e s i e d i n t e l e : Me rogu de onorat'a casa sa asculte pre dlu deputatu. — C s e r n á t o n y :

*) Betakar, kitakar, Azt sem tudja mit akar.

Cetatea Clusiuului a primitu unu telegramu, in carele se dice ca Ludovicu Kossuth j., déca va fi alesu nu póte primí alegerea, pentru ca elu nu póte veni a casa pâna candu legile din 1848 se voru restituí intru tote. Nu voui sa tragu afacerea clusiana aceea, pentru ca ea fiindu unu obiectu de sine nu se cuvine aici, si ce póte face regimulu contra cetátiei Clusiuului? nimie'a.— E pentru Tis'a.

Z s a r n a y aparamentul procederea regimului iéra Csiky contra.

Desbaterea cestui obiectu se continua in 5 si in 6 Nov. in care di din urma se respinge de majoritatea dietei propunerea stángei, cá sa se dea votu de blamu ministeriului.

Revista diuaristica.

Albin'a in nr. 119 face, prin unu articulu intitulatu : „Conspiriatiune contra nationalitatiéi române“, o descoperire tragica interesanta. Esentia lucrulu din acéa scire aru fi, cá unu boiaru din clica acelloru reactionari, cari mai inainte conspirau cu emigranti revolutiunari, aru ficalatoritu nu demultu la Parisu pentru cá acolo sa se intalnéscu cu B e u s t si A n d r á s s y si negenatu sa se inteléga asupra deraburerei Romaniei, pentru cá cu atátu mai lesne sa se póta infrená româniá din imperiulu austriacu (?). Boieriulu dupa Albin'a plecá cu o luna inainte de plecarea lui Beust si Andrassy la Parisu si acum candu sosira cest'a din urma acolo, boiariulu chiama si pre alu d'olea sotiu alu seu acolo. Din acelasi articulu se vede, ca la 1863 acéi ómeni tergúiau cu emigratiunea ung. a contulu Transilvaniei. Incheia articulu, carele cuprinde multa misteriositate, cu aceea, ca Austria nu póte merge cu reactiunarii din Romania, pentru ca e in contra iniereselloru ei.

Despre intentiunile lui Napoleonu gâsimu in Zkft reproduce din „Biszey. Ved.“ din Petersburgu urmatórele :

„Imperatulu Napoleonu III jóca o comedia in Toulon; totu in acelasi tempu inasa arangiaza o tragedia dupa culisele Austriei si Turciei, in carea va fi incurcata Eurepa intréga. Russia va trebui sa jóce in tragedia acést'a rol'a cea dintâiu, carea de siguru o va si seversi cá invingatória. Francia are lipsa de unu resbelu, dara numai de unulu pentru carele sa áste si áste. Imperatulu francezu rádimá tare in Austria, carea e si impartasita indirectu la deslegarea cestiunei orientali. Nu mai e secretu acum, ca Austria de unu tempu indelungatu nu se mai distinge prin o amicia deosebita cátra noi. Espositiunea etnografica si minciunile respandite din partea franceza in adinsu, ca Russia lucra din tote puterile la ruinarea Austriei — numai an mai stricatu relatiunile intre Austria si Russia. Diuaristic'a austriaca luandu afara pre cea slavica (esceptiune cea polona) straluce de atacuri nerusinate asupra Russiei si a Russiloru. Judecandu

FOISIÓRA.

Fonduri comunale pentru timpuri de nevoi.

(„Fóia Societátiei din Bucovin'a“)

(Capeta.)

Ce se atinge de ajutoriulu, ce aru fi sa se impartiesca din fondulu comunalu la timpuri de nevoi generale intre madularii nevoesi ai comunei, apoi, cum s'au spusu si mai susu, nici odata sa nu se dee nevoesiului in mána bani gat'a, spre a-si cumperá insusi pânea, un'a, pentru ca multi aru inrebuintia acéi bani spre a-si cumperá insusi pânea, un'a, pentru ca multi aru inrebuintia acéi bani spre alte lucruri séu iérasi bea, si alt'a, pentru ca, cumperandu-si fia-carele indeosebi pânea, aru trebui sa o plátésca cu pretiulu, ce se afla in târgulu celu mai de aprópe, adeca cu unu pretiu multu mai mare, decum s'aru intemplá, candu s'aru cumperá mai multa pâne deodata.

Asiá dara atátu pentru fondu cátu si pentru locuitorii comunali aru fi multu mai bine, déca s'aru calculá mai întâiu cátu se póte de apriatu, cátu ii este de trebuintia fia-cáru nevoiesiu din comuna cu privire la impregurárele casnice, si apoi, sciindu-se prin sumare trebuintia totala de pâne pentru comun'a intréga, sa se cumperé acést'a cu radical'a dupa pretiurile negociului séu dela vre-unu proprietariu mare séu de pre la alte magazine (la

marginel Moldovei séu a Besarabiei), si pânea sa se impartiesca apoi in natura intre cei nevoesi dupa consemnatiunea fácuta de mai inainte. Aici trebuie sa mai observâmu, ca cei ce au trasuri (care, carutie) s'aru cadé sa aduca de graba pânea in comuna, iéra palmasii sa imblátésca, asemenea fára plata, papusoiulu, ce s'aru mai aflá adunatu in cosieriele comunale. Intra acestu modu inca s'aru face destula economia pre sém'a fondulu comunalu. De cumperatulu si impartitulu pânei aru avé sa póte grigia primariulu comunei (vorniculu) dimpreuna cu comitetulu comunalu.

Ce se atinge de constatarea trebuintiei si a cátimei de pâne pentru fia-care nevoestu din comuna, sa nu se priméscu de buna numai simpl'a aretare a nevoesiului, ci trebuintia si cátimea de pâne sa se cercetedie cu tota asprimea, mai alesu la ómenii cei usiurei de minte séu betii, cáci este sciutu din esperientia, ca multi insi abusédia de dreptulu seu de a primí ajutoriu, si i-si vendu apoi indata pânea, ce au capetat'o.

Sum'a imprumutata din fondulu comunalu s'aru puté apoi reintórce de cátra imprumutatori séu prin contribuii anuale in bani, séu — mai bine si mai usioru — iérasi prin contribuii in natura, cari aru trebui sa incetédie, indata ce fondulu comunalu a ajunsu iérasi la starea sea normala! Pentru ajutoréle, ce le priméscu nevoesii din fondulu comunalu, la reintórcrea lor sa nu se céra cameta, cáci numai asiá este ajutorarea adeverata. —

Ce se atinge mai departe de procentel banelor depusi in case publice, aru fi sa se adauga la capitalu, déca fondulu nu-i de ajunsu de mare ;

ierà déca acést'a este indestulatu, atunci cu procentel capitalulu sa se plátésca o parte din sumele imprumutate nevoesiloru séu cu alte cuvinte : acése sume sa se scada proportiunalu. Ori si cum inasa prin capitalisarea procentelloru se micshóredia contribuii in natura séu in bani si cadu in fotosulu comunei. Déca d. e., aru fi ajunsu intr'o comuna fondulu comunalu marimea de 3000 fl. v. a. si déca prin trei ani de dile nu s'aru fi luat bani din trensulu, atunci procentel de 5 pre acési ani s'aru urcá la 150 fl. v. a. Déca acum'a in anulu alu patrúlea s'aru dá ajutoré din fondulu comunalu in sume de 2000 fl. v. a., atunci acelé procentel de 150 fl. v. a. aru fi sa se inrebuintieze spre implinirea fondulu si asiá dara imprumutatori nevoesi n'aru avé sa reintórca mai multu sum'a de 2000 fl., prin urmare contribuii aru fi sa se urmeze, numai pâna ce fondulu aru fi ajunsu iérasi marimea de 3000 fl., computandu-se la acést'a ramasit'a casei de 1000 fl., procentel de mai inainte de 150 fl. si celelalte procentel, ce s'aru mai veni dela acése dóue sume din urma. Cum numai s'aru fi implinitu sum'a de 3000 fl., contribuii aru fi sa incetédie indata.

Spre a tiné marimea fondulu comunalu in proportiune drépta cu inmultirea poporatiunei comunéi aru fi fórté amesuratu scopulu, déca s'aru oblegá toti insuratieii, cá mai inainte de Cununia, séu in casuri de lipsa si mai tárdiu, sa plátésca la cas'a fondulu odata pentru totdeun'a o contribuie anumita — póte unu corétiu de papusoiu. — Déca acése contribuii ale insuratieiloru n'aru fi de ajunsu spre a tiné marimea fondulu in proportiune drépta

dupa tôte impregiurările Austri'a și Franci'a s'au unitu in parere asupra cestiunei orientali și ambele aceste staturi se silescu a trage și pre Itali'a și cu deosebire pre Angli'a in partea lor. Acum deca Napoleon III orbitu se pune și trage sabi'a, atunci elu sa ia asupra-si și urmările rezultande din această procedere. Resultatul unui asemenea resbelu nu pôte fi trasu la nici o indoiela, și deca vreedata se ascépta o schimbare pre cart'a Europei, atunci la facerea păcei, dupa această lupta mare européna va urma de siguru. La tôte intemplantarea noi Russii cautâmu linișciti in venitoriu, aduca acel'a ce va aduce: resbelu său pace. Problem'a a cărei deslegare ne ascépta, e preste tôte chiara și otarita și la deslegarea ei socii nu ni voru lipsi de sicuru. Russi'a si-a doveditu destulu rabdarea și lasarea in politic'a esterna, asiâ încôtu invinuirea ea ea urmasesce planuri ambițioase cade de sine. Tôtă rabdarea inșă si are marginile ei. Russi'a nu va suferi nici in unu modu a i se vatemă onôrea. Franci'a inșă cugeta a se freca de noi in privinta această, pâna cându ne va indupleca a dá Turciei in cestiunea candiiloru o astfelu de declaratiune, carea sa tragă neapăratu resbelulu dupa sine. Atunci inșă responsabilitatea pentru turburarea păcei cade asupra aceluia, care ne va trage in ea, sciîndu fôrte bine, ca Russi'a nu va suferi unu atacu asupra onôrei sale. Russi'a va arată Franciei, ce va sa dica a provocă la resbelu pre o natiune de 80 milioane, carea in momentulu periculuiu se aduna in giurulu tronului și in momente de aceste nu crutia nici bani nici sânge pentru apărarea patriei.

Conventura D. Hurmuzachi.

(ținută în sed. din 21 Oct. a sen. imper.)

(Continuare.)

Avendu libertate deplina nu e trebuintia neci că o parte se sacrifică drepturile sale, neci că se usurpe drepturile celei'a lalte părți. Arata și esperiența de tôte dilele ca in multe state liberale beserie'a și statulu in neependentia completa, totusi potu esista langa și la olalta in contiulegenie și folosindu-se dei drepturile sale. Deca această se dice despre tôte besericele, atunci beserie'a catolica in deosebi este in pusețiune a se lipsi de putere stralina legata prin tratatu spre inaintarea scopuriloru ei besericesei.

Beserie'a catolica, impunendu respectu prin putere, influinta, consistinta interna și latire, petrecându pe departe tôte celelalte beserice (?) prin organizatiune, forméza ea o putere religiôsa și politica de rangulu antaiu, și pentru sustarea ei neingustata are trebuintia mai putina decât ori-care alta religiune de scutul statului, garantatu prin tratate. Ba, mai multu, fără ori-ce ajutoriu alu statului străluce cu multu mai multu și multu mai luminos in capabilitate ei nependente de viedia și in energi'a ei poterica.

cu inmultirea poporatiunei comunei: atunci locitorii aru mai avé din cându in cându sa contribuiescă câte ce-va spre indeplinirea fondului.

Organulu administrativu in tôte afacerile fondului comunulu pentru tempuri de nevoi este fără tôte indoiela in valôrea §§. 29 și 48 ai legei comunale consiliulu comunulu și primari'a. Cam aceste aru fi indreptariile, dupa cari aru trebuî sa se urmedie la infintiarea fonduriloru comunale pentru tempuri de nevoi. Noi marturisimu cu sinceritate, ca planulu, ce l'amu desfasuratu pâna aici, inca va avé scaderile sale, ce se voru aretá mai vederatu la punerea lui in lucrare, inșă acele lipse și scaderi usioru se voru puté indeplinî și indreptá la tempulu seu dupa impregiurările locale și esperienti'a făcuta. Atât'a inșă cutediâmu a sustiné, ca fondurile comunale, dupa propunerea noastră, de buna sêma i-si voru ajunge scopulu seu, deca numai comunele voru întielege și se voru petrunder de utilitatea infintiării lor, deca le voru administrá cu tôte ingrigirea cUVIINCIOȘA, deca la impartirea ajutoriloru, voru luá bine sêm'a la necesitate și la marimea acestor'a și la tempulu cUVIINCIOȘU, deca voru priveghia cu acuratetia, cá contribuiriile pentru formarea și indeplintrea fondului sa se faca la tempulu recerutu, și deca nu voru ingadui, cá contributorii sa remana indareptu cu contribuiriile sale pâna la o suma ce n'aru fi in stare sa o platésca fără vatemarea intereselor sa.

O. R. și I. S.

Si nu numai oportunitatea, ci chiar și punctu juridicu vorbesce pentru necesitatea a se face schimbări fundamentale in combatu'a lege de tratate, deca nu s'a desființá de totu, din cauza ca i se opunu conflicte nedelaturabile in implinire.

Nainte de tôte straformarea constitutiunala a statului dupa care noi ne luptâmu, nu se inoiesce neci decum cu spiritulu absolutisticu ce domnesce in această conventiune. Apoi mai contine in privintia casatorieloru mestecate și a scóloru principie implicite (ce se cuprindu in ele) cari conducu la asupriri și nedreptari publice fatia cu alte confesiuni, și cari tocmai pentru aceea contradicu publice și diametralu principiiloru nostre de dreptu.

Cá sa pomenescu numai unu exemplu, asiâ numitulu impedecamentu in casetoria alu catholicismului, — adeca abdicarea de a se mai casetori unu catolicu care erá dejá casetoritu cu catolicu, — dara se desființáse legatur'a acest'a intre ei — este nesmintitu o vatemare strigatória a egalității religiuarié și o preferința necuviincioșă pentru o beserie sengura.

Afara de acestea acestu tratatu precum și legea ce l'a publicatu s'a incheiatu pentru pururea, adeca pentru durat'a intréga a statului și a besericei.

Istori'a inșe nu cuoșce legi ce nu potu fi schimbate, și totu asiâ de putinu cunoșce cá constitutiunea noastră. Ba chiaru in politica unde se incheie tratate „eterne“ de pace, cuvintulu „eternitate“ inșemna numai intervalu de tempu dupa placu și de îndatinare tare scurtu și tare schimbatoru.

Senatulu imperiale nu este neci decum marginitu in legelatiunea sea prin constitutiunea noastră; deci tôte legile ce suntu in sfer'a lui de reprezentatiune le pôte schimbá seu chiaru și desființá pre basea legala, asceptandu numai saunțiunea imperatésca, ceea-ce, fireșce, se refera și la această lege.

Dara celu ce nu concedé această aluneca in consecința absurde; cáci elu atunci trebuie se concedá in consecința și se permita pe legalu ca unu regentu, emitendu o constitutiune a corpuriloru reprezentative prin aceea și se reduca tôte la nemica, ca elu incheie tratat „eterne“ ca potentati strani despre tôte ramurile de administratiune publice, publicandu-le prin lege.

Acum'a, deca aceste legi aru fi neschimbare, corpulu legelativu aru avé pentru totdeun'a dreptu de legelatiune numai formalu eara nu materialu.

Deci a sustiné concordatulu in cuprinsulu și in întregitate sea, aru inșemná a negá constitutiunismulu nostru, aru inșemná a serie eternitatea dispusetiuniloru omenimei, cari totusi au lipsa de schimbári, amesuratu impregiuráriloru și tempului. Afara de aceea această lege emisa pentru întregulu statulu imperialu nu se pôte realizá in practica, de ore-ce tierile de sub corón'a Ungariei i denéga validitatea și de ore-ce, dupa cum se aude, si poporulu și si reprezentatiunea acestei jumétati a imperiului i parú a fi nu mai putinu decât neplecate. Ori se fia ore intr'adeveru condamnatá tier'a noastră ca ea numai pe campulu finantiale, pe celu besericescu politicu sa se opuna și se dee frunte in lips'a vointiei celei'a lalte părți unguresci a imperiului? Se portâmu noi nu numai 70% casi in casuri, ci cu 100 intréga de procente mai multu cá Ungurii, sarcinele concordatului despre care acest'a nu voescu se scia nemi'a?

Ba mai multu, chiaru in tier'a noastră are executarea acestei lege de tratatu in urmăre ca de 12 ani dejá nu s'au potulu emite legile respective de executare. In genere, dupa opiniunea mea, concordatulu pôte fi in Austri'a numai atunci executatu, cându mai antaiu silabulu întregu va fi prosperatu la validitate și executare; amendóne se tiuu un'a de alt'a ca caus'a si lucrativitatea, eara lucrativitatea dóra nu va premerge causei; concordatulu fără silabulu, flutura in aeru, și fia-care ventu mai aspru trebuie sa-lu trantésca.

Urm'a achilena a acestei lege de tratatu au observat'o, sentit'o ei desgolit'o delocu la emiterea ei precum catholicii asiâ si acatholicii nepreocupati.

Proselitismulu pe campulu casetoriiloru amestecate și a scóloru primi ayentlu potericu și sistematicu.

Conscienti'a de neependentia dela puterea statului treptá zelulu clericale și asprimea indrumatória fatia cu catholicii.

Si cându acest'a, dându-se conflicte, apelu la puterea statului, cereudu ajutoriu și scutu, erau

indrumati nu la Viena, ci la Roma, și asiâ erau fără sentire, de pradă precóimei mai poterice in numero, in putere, in ponderositate, care pré multu trembitá neependentia ei de statu.

Si in patri'a mea, Bucovin'a, care in proportiune are putini catholici, eserceau decisiunile apertorie ale acestei lege de tratatu influinta tare sentitória și nefericitória, precum această se vede și din petitiunea capitalei Cernauti, pre care avui oportune a o pune astadi pe mes'a casei, care lamuresce totu asiâ de chiaru și bine aceste relatiuni.

Sa binevoiesca dlu presedinte a-mi permite se cetescu o particeia din această petitiune, cu atâtu mai multu, de ore-ce eu cu convingere deplina potu adevérá contienutul ei.

In ea se dice: „Bucovin'a este icon'a exemplara precum pentru indulgentia reciproca natiunala asiâ și pentru cea confessională.

Abiá s'a mai fi inradacinatu undeva in poporu recunoscerea și respectarea reciproca a drepturiloru egale ale diferiteloru confesiuni, precum s'a inradacinatu in această tierra.

Inșă și in ea adusera decisiunile asuprítore ale concordatului o disarmonia cu atâtu mai neplacuta, cu câtu cestiunile adencu taiatóre in viedia privata si familiara in caus'a casetoriiloru amestecate, a creșcerii religiuarié a copiiloru, a schimbării religiunei s. a. cu privintia la legaturele anguste ce léga de olalta pe diferiti agnati dupa confesiune, — se arata aici mai adesea decâtu in ori și care tierra.

Léra ce se tine de scóla populara, necesitatea a inteință scoli confesionale aduce cu sine sarcine grele pentru poporu, cari nu au scopu practic. Cu acelea impreunandu mijlócelele de acim ce suntu atâtu de desbinate, și folosindu-le pentru creșcerea generala, — s'aru ajunge rezultatele cele mai stralucite.“

Dejá cându Austri'a a primitu Bucovin'a, a garantatu acestei tieri ca-i va sustiné „status quo“ in privintia confesiunei, adeca pastrarea egalității religiuarié ce acolo totu deun'a domniá pe tempulu domniei romanescei.

Dreptacea patent'a de tolerantia a imperatului Iosif II, carea chiaru n'avea lipsa de toleranția, nu fu in Bucovin'a neci publicata neci primi validitate, precum s'a intemplat in alte tieri de coróna.

Inșe tocmai pentru aceea latirea concordatului si asupra Bucovinei a fostu o seirbitura in „status quo“ ce i s'a fostu garantatu, o vatemare a egalității religiuarié, ce se ascurase, eara vatemarea s'a sentitu in Bucovin'a ce pâna aci erá egalu indreptatita in religiune, cu multu mai tare, decâtu in celelalte tieri, unde acatholicele erá numai toleratu, nu, cá si aici, in asemenea dreptu. „Alb.“

(Va urmá)

Principatele române unite.

Camerele s'au deschisu in 25 Oct. Conventura de tronu o vomu publicá in urulu viitoru.

I a s i, 19 Octobre.

Avemu a anuncia cetitoriloru nostri o scire fericta. Guvernulu a incheiatu cu compania drumulu feratu dela Lemberg la Cernauti o conventiune provisórie subordonata la incuviintiarea legelativa pentru constructiunea și exploatarea unui resovu (rociu) de drumuri ferate mergendu dela hotarul Romaniai lănga orasiulu Suceav'a, la Iasi, la Galati și la Bucuresci.

Dupa scientiele ce dobandimu dela corespondentii nostri din Bucuresci, conditiunile principali suntu urmatórele:

Resovulu se imparté in trei sectiuni: Sectiunea antai'a dela Suceav'a la Iasi și dela Suceav'a la Bacáu; sectiunea adóua dela Bacáu la Galati și sectiunea a treia dela Marasesci la Bucuresci. Locrárile aru urmá a se incepe negresitu in primavér'a viitoare pe lini'a dela Sucev'a la Iasi care va trebui sa fia ispravita celu multu pâna in doi ani dela dat'a promulgării concessiunei definitive, și pe aceea dela Sucev'a la Bacáu carea va trebui sa fia ispravita negresitu pâna in trei ani dela promulgarea concessiunei. Sectiunea dela Bacáu, la Galati va trebui sa fia ispravita pâna in doi ani dela punerea in circulatiune a primei sectiuni și a cea dela Marasesci la Bucuresci pâna in optu spre diece luni dela punerea in circulatiune a sectiunei dela Bacáu la Galati.

Concesiunea este data pe noua-dieci ani si Statulu garantéza concessiuniloru, cá venitu curatu alu intreprinderi si ea inceperu dela diu'a punerei in circulatiune a fia-cárei sectiuni întregi,

unu procentu de 7¹/₂ la suta, cuprindându-se și amortisirea, socotitu pe capitalulu ficsatu de 230,000 franci pe fia-care chilometru. Insa, pentru a inlesni formarea capitalului primei sectiuni, Statulu contribuă că partasiu la întreprindere pentru a patr'a parte din capitalulu necesariu pentru construirea acelei sectiuni, adeca pentru sum'a aprocsimativa de 12,362,500 franci, pe care o va plăti in 18 versamente cu trei luni dupa promulgarea concessiunei. Valoarea versamintelor ce Statulu va efectua va fi garantata de concesiunari prin cambiale sigure primite de guvernul și care se voru restituți concessiuniloru rendu pe rendu in proportiune de o a patr'a parte din valoarea lucrăriloru ce voru fi făcitu și despre care voru justifică cu certificatele ingineriloru guvernului. In contr'a acestei participatiuni, Statulu va avea dreptul la o a patr'a parte din foloșele ce va produce întregulu resou, dupa acoperirea aceloru 7¹/₂ la suta pentru capitalulu ce-lu voru fi pusu concessiunarii și Statulu. Transportulu postei și alu impegatiloru in functiuni va fi gratuit; transporturele militare și acelu alu graneloru in tempu de lipsa in țiera se voru face cu jumetate din prețulu tarifului; ear transportulu sârei se va folosi de o reducere de 25 la suta din prețulu tarifului. Condițiunile privitoare câtra constructiune, precum și tôte detaiurile neprevedute in conventiunea provisorie, se voru regulă dupa condițiunile stipulate de guvernulu austriacu pentru lini'a dela Lembergulu la Cernauti, intru câtu aceste voru fi compatibili cu legislatiunea țierei.

Spre garantarea condițiuniloru stipulate, concesiunarii depun la tesauru o cautiune de unu milion de franci care li se va restituți la inceperea lucrăriloru, sêu la casulu candu corporele legislative n'aru incuviintă conventiunea provisorie până in terminu de trei luni dela dat'a ei. Ni se dice inca ca imputernicitii concessiuniloru au fostu cerutu participarea Statului pentru o treime din capitalulu primei sectiuni și n'au aderatu la participarea Statului numai pentru o patrime decâtu sub reserva de a referă la incredintatiloru lor; încatu cautiunea urmmeză a se depune numai dupa ce concessiunarii voru fi aderatu la acêsta clausa. Sperăm in sa, ca acêsta modificatiune nu va dă locu la desființarea conventiunei și ca cautiunea va fi depusa până a stadi, sêu se va depune in curendu. „G. de I.”

Varietăți.

* Scirea despre concentrarea armatei rusesce spre Prutu, și a Turciloru la Dunare sub comand'a lui Omer-Pasia, este afirmata din nou. „N.”

* Felicităm pre dlu ministrulu alu Cultelorulu și pre dlu V. A. Urechia, Directorele pentru dispozițiunile ce au luate in privința organizării școlii preparandara pentru invetatoriiloru comunelor rurali. „Nat.”

* Ból'a de vite in Distr. Fagarasiului inca totu n'a încetat, este in sa marginita la șapte comune. In aceleasi până in 30 Octombrelu perisera 464 capete, adeca multu mai patine decâtu in Districtulu Brasiovului. Measurele luate suntu foarte energice. Cele mai multe vite picara in Tiantiri, adeca 250 și in Porumbaculu de susu, adeca 150, apoi in Sowodolu 26, in Vladeni 27, etc. Frigulu nu micșoreza ból'a, ci in unele casuri inca o intarita. Vitele că și omennii avendu materi'a bôlei adunata, prin recela se bolnavesc și mai iute, iara mai alesu ploile reci strica vitelorulu și altadata foarte multu, ceea ce omennii nu vréu sa pricepa. Audim ca se va dá porunca aspra, că pre câtu line ból'a, vitele sa se opréscă dela pascutu și sa se asiedie in grajduri. Noi însemnăm, ca pe alocurea hoiturele se ingrôpa foarte reu, din care cauza la primavêra iérasu pôte se sparga ból'a cu furia și mai mare. — „G. Tr.”

* Ni se anuntia ca dlu L. Catargiu, Presedintele camerei, pentru trebuințea de familia a plecatu in strainetate. Nu voru fi și alte motive ce l'au silitu sa lipsésca din camera? „Nat.”

Nr. 30—1 Concursu.

Pentru ocuparea stățiunii vacante de invetatoriu in comunitatea gr. or. Sacoșulu unghurescu, ce e ingremiată maritului comitatu alu Temisiului și protopresbiteratulu gr. res. alu Lugosiului, se scrie prin acêsta concursu.

Cu acêsta stățiune suntu împreunate următoarele emolumente anuale :

a) bani gața : 73 fl. 50 xr. v. a.

b) in naturală : 16 meti de grâu, 16 meti de cucuruze, 100 ponti de clisa, 50 p. de sare, 10 p. lumini, 8 stangeni de lemne și 2 jugere de livada.

Doritorii de a ocupă acestu postu de invetatoriu voru avé a înzestră petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuvintia, cu estrasu de botezu, cu atestatu despre absolvirea cu sporu bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de până acum și purtarea loru morale și politica; și astfelu înzestrate le voru substerne Venerabilulu Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesulu până in 20 Novembre a. c. calend. vechiu.

Caransebesu, 19 Octombrelu 1867.

Consistoriulu diecesei Caransebesulu.

Nr. 112—1867.

Nr. 29—3 Concursu.

La școl'a comunala gr. res. din Telisc'a provediuta cu unu invetatoriu dereginte, unu sub invetatoriu și unu adjunctu, stățiunea d'antăiu — de invetatoriu dereginte — împreunata cu unu salariu anualu de 250 fl. v. a. din cass'a alodiala, quartirul naturalu și lemne — este de ocupatu.

Doritorii, dela cari se cere sa fia absolvitu celu pulnu gimnasiulu inferioru și pedagogi'a, se provoca prin acêsta a se adresa câtra subscrisulu inspectoratulu până in 1 Novembre st. v.

Sabiiu, 19 Octombrelu 1867.

Inspectoratulu scol. districtuale gr. res. alu protop. tract. Sabiului I.

I; H a n n i'a m. p.

Protopopu.

Nr. 30—1 Concursu.

Devenindu vacante următoarele stățiuni invetatoresce :

- G l o d u - G i l e s c i cu salariu anualu 130 fl. v. a. 40 ferdele bucate, lemne și quartirul.
- C a m p u r i cu 100 fl. v. a. 80 ferdele, lemne și quartirul.
- B ó ó z cu 80 fl. v. a. 80 ferdele, lemne și quartirul.
- G o d i n e s c i cu 60 fl. v. a. 60 ferdele, lemne și quartirul.
- C e r t e j u de josu cu 50 fl. v. a. 50 ferdele, lemne și quartirul.

Doritorii de a ocupă vre-unulu din aceste posturi, pentru care se deschide concursu până la 15 Novembre a. c. n. au de a-si tramite atestatele timbrate la subscrisulu Inspectoratulu scol. distr. : Atestatu de botediu, testimoniu despre absolvirea cursului pedagogicu, și carte de moralitate.

Ili'a 25 Octombrelu 1867.

I o a n n e O r b o n a s i u

Prot. și Insp. scol. distr.

Nr. 28—3 Concursu.

Pentru ocuparea postului invetatorescu dela școl'a populara gr. or. din Sowodolu Branului, cu salariu anualu de 140 fl. v. a., apoi dela școl'a populara din Fundat'a Branului, cu salariu anualu de 70 fl. v. a., și cate 40 xr. de fia-care scolaru; și in fine pentru ocuparea postului de adjunctu dascalu dela școl'a populara gr. or. din Moeciu inferioru, cu salariu anualu de 65 fl. v. a. — se scrie Concursu până la 5 Novembre st. v. 1867.

Doritorii de a ocupă vre-unulu din aceste posturi voru adresa subscrisului, concursule loru cuviinciosu instruate, până la terminulu susu aratatu. Zernesti 15 Octombrelu 1867.

I o a n n M e t i a n u

Prot. și Insp. distr.

de școle.

Nr. 27—3 Concursu.

Pentru întregirea stățiunii invetatoresce din comun'a Iersnicu, înzestrata cu emolumente anuale de 52 fl. 50 xr. v. a., 10 chible de grâu, 16 chible de cucuruze, 50 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 15 ponti de lumini 8 stangeni de lemne, 1/2 jugeru de gradina, și cortelu liberu.

Se deschide concursu pentru acêsta stățiune până in patru septemani dela antăia publicare in acêsta foia, până candu doritorii de a ocupă acêsta stățiune, suntu avisati a-si substerne recursurile sale bine instruate cu documiatele prescrise — și adreseate câtra Venerabilulu Consistoriu gr. or. alu Aradului, — a le tramete subscrisului, până la

prefiștulu termin. Bellinez, 7 Octombrelu.

Constantinu Gruiciu,
Protopr. Hasiasiului și Insp. scolaru.

Nr. 20—2

Edictu

Savu Campeanu din Ogn'a, care cu necredințea de 6 ani parasă pre legiuit'a sea femeia Mari'a Stoi'a totu de acolo, fără că sa se scia locul pe-trecerei lui, se provoca prin acêsta, că in restempu de siése luni dela datulu de fatia sa se presentiede inaintea subsemnatulu Foru protopopescu, căci la din contra procesulu matrimonialu asupra-i pornitu, se va decide si in absentia densului — amesuratu SS. Canone ale bisericeii nostre dreptu credincioșe.

Scaunulu protopopescu gr. res. alu Tractulu Mercurei.

Sabiiu, 1 Octombrelu 1867.

P e t r u B a d i l a, Protopopu.

Assicurazioni Generali cu privil. c. r. in Triest,

intemeiata in an. 1831,

cu unu fondu de sigurantia dupa bilantiulu, publicatu in 17 Octombrelu 1865, de 23 milioane și 894619 f. 70 xr.

primesc pentru premii foarte potrivite :

- asecurantii contr'a pagubiloru prin focu ;
- asecurantii pentru vietia omniloru, cu si fara profitu, de capitale, pensii și rente, precum și asecurantii de zestre.

Societatea, indreptatita de a esercea tôte plasele de asecurantie, cari suntu iertate dupa legi, au fostu dintre tôte institutelle austriace de asecurantie cea d'antăiu, carea au introdusu asecurantie vietiei și au purtatu inca din inceputu neintreruptu grija pentru ele, că sa oferesc participatiloru tôte comoditatele ce suntu împreunate cu o soliditate duratoare a societatiei.

Inre combinatiunile diferite ale asecurantiiloru pentru casulu de morte ne oferesce la tarifulu II cu profitu inlesniri deosebite, de ore-ce la ceste din urma da societatea participatiloru din profitulu, ce resulta, 75% prin ceea-ce se reduce plat'a premiiloru la o suma cum se pôte de mica.

In anulu 1862 se urca profitulu de impartire la 74³/₁₀₀ proc. in anulu 1863 se urca profitulu acêsta chiaru si la 98⁶/₁₀₀ proc.; in anulu 1864 la 70⁸/₁₀₀ proc.; in anulu 1865 la 13 proc. și in anulu 1866 la 25⁶/₁₀₀ proc. ale premiiloru platite. Foarte observabilu este, ca daun'a (pagub'a) ce se pôte face intr'unu anu o purta institutulu singuru; folosulu acêsta este foarte mare, de ore-ce bilantiulu se incheie din anu in anu, eara profitulu ce se cuvine in privința politieloru, cari și perdu valoarea prin morte a asecuratului sêu prin încetarea de a plăti premiele, trecu in proprietatea celorlalti participatori.

In ce mesura urcata a experimentatu societatea folosint'a sea se vede de acolo, ca ea au plătita dejă dela inceputulu ei

5 milioane și 745,467 f. 79 xr.

pentru daune in urm'a mortiei a **2709** partite asecurate **3,073,817.**

Reservele cari se urca

la 11 milioane 726,124 f. 74 xr.

precum și celelalte fonduri

Sum'a, carea asecura societatea dupa bilantiulu mentionatu, au ajunsu la cifra cea foarte însemnata mai multu de

759 milioane florini,

cu unu venitu de premii și interese de

7 milioane și 200,000 florini,

in care in sa nu se cuprinde și sum'a cea însemnata a tontineloru și a venituriloru pre vietia.

Ajudecarea acêsta via ne da documientulu celu mai adevratu despre increderea din tôte partile, de carea se bucura societatea in urm'a apretiurii acurate a soliditatei administrărei sece interne, eara prin sumele enorme de garantia se oferesce publiculu tôte sigurantia, ce se pôte dori.

Subscris'a agentia principala se recomenda dara onoratulu publicu, doritoriu de asecurantie, a se adresa in ori-ce casu câtra dens'a și ea este gat'a de a servi cu ori-ce informatiuni in privința acêsta Sabiiu in 18/30 Octombrelu 1867.

Agentia principale a asecurantie generale cu privilegiu c. r. in Triest :

Paulu Nendvich.